

कृषि विभागाच्या प्रचार व प्रसिध्दीसाठी
माध्यम आराखडयास मान्यता
देण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२५/प्र.क्र.८३/३-अ (ई-११२६३२४)
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२
दिनांक : ३० जून, २०२५

वाचा -

- १) सामान्य प्रशासन विभाग शासन निर्णय क्र. मावज-२०२१/प्र.क्र.१२६/का-३४, दि.१३.०८.२०२१
- २) आयुक्त (कृषि) यांचे पत्र जा.क्र.कृमावि/विप्र-४/माध्यम आराखडा/र-३९/२०२५, दि.१४.०५.२०२५
- ३) माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाच्या माध्यम आराखडा नियोजन व अंमलबजावणी समितीच्या दि.२० जून, २०२५ रोजीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना -

राज्यातील शेतकऱ्यांच्या उत्पन्नात सातत्य रहावे यासाठी कृषि विभागामार्फत विविध योजना राबविण्यात येत आहेत. याचाच एक भाग म्हणून सद्यस्थितीत काही शेतकरी अभिनव उपक्रम/तंत्रज्ञान / शेती पध्दती वापरून उत्पादन व उत्पन्न वाढ करीत आहेत. अशा शेतकऱ्यांचा आदर्श इतर शेतकऱ्यांपुढे ठेवणे, विद्यापीठांनी सदर तंत्रज्ञान शास्त्रोक्त कसोटीवर तपासून अद्ययावत करणे आणि कृषि विभागाने या अभिनव उपक्रम/तंत्रज्ञान / शेती पध्दती यांचा उपयोग इतर शेतकऱ्यांना होण्याच्या दृष्टीने विस्तार कार्य हाती घेणे व अशा अभिनव उपक्रमशील शेतकऱ्यांच्या माध्यमातून इतरांना प्रेरणा देणे आवश्यक आहे. याकरिता विविध प्रसार माध्यमांचा प्रभावीपणे वापर केला जातो. शासनाने कृषि क्षेत्रासाठी घेतलेले महत्वपूर्ण धोरणात्मक निर्णय, शासन शेतकरी हिताकरिता राबवित असलेल्या योजना, प्रगती पथावरील कामे तत्परतेने व परिणामकारकरित्या शेतकऱ्यांपर्यंत जाणे गरजेचे आहे. याकरिता छायाचित्रे, लेख, यशोगाथा, पुस्तिक छपाई, पोस्टर, घडिपत्रिका, होर्डिंग, आकाशवाणी व खाजगी रेडीओ वाहिनीद्वारे, जिंगल्स, बसेसवर जाहिराती, फेसबुक, ट्विटर, युट्युब, व्हॉट्सअप इ. सोशल मिडीयाच्या माध्यमांबरोबरच वृत्तपत्रांतून प्रचार व प्रसिध्दी करण्यात येते.

सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षात कृषि विभागाच्या प्रचार व प्रसिध्दीसाठी पीक स्पर्धा योजनेसाठी (२४०१ ०७५३, २६- जाहिरात व प्रसिध्दी) रु. १५.०० कोटी इतकी तरतूद करण्यात आली आहे.

सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. १३.०८.२०२१ च्या शासन निर्णयानुसार शासकीय जाहिराती वितरण धोरणाच्या अंमलबजावणीची कार्यपद्धती विहित करण्यात आली आहे. त्यानुषंगाने खरीप हंगामाच्या पार्श्वभूमीवर, पंढरपूर आषाढी वारी, २०२५ मध्ये कृषि विभागाच्या विविध योजनांची प्रचार प्रसिध्दी करण्यासाठी माध्यम आराखड्याचा प्रस्ताव माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाच्या माध्यम आराखडा नियोजन व अंमलबजावणी समितीच्या मंजूरीसाठी सादर करण्यात आला होता. त्यानुसार कृषि विभागाच्या प्रचार व प्रसिध्दीसाठी माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाच्या माध्यम आराखडा

नियोजन व अंमलबजावणी समितीच्या दि.२०.०६.२०२५ रोजी झालेल्या बैठकीत रु.१९९.४७ लक्ष इतक्या रकमेच्या माध्यम आराखड्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. सदर आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :

१. सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षामध्ये खरीप हंगामाच्या पार्श्वभूमीवर, पंढरपूर आषाढी वारी, २०२५ मध्ये कृषि विभागाच्या विविध योजनांची प्रचार व प्रसिध्दीसाठी माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाच्या माध्यम आराखडा नियोजन व अंमलबजावणी समितीच्या दि.२०.०६.२०२५ रोजी झालेल्या बैठकीत मंजूरी देण्यात आलेल्या रु.१,९९,४७,०००/- (अक्षरी रुपये एक कोटी नव्याण्णव लक्ष सत्तेचाळीस हजार फक्त) इतक्या रकमेच्या माध्यम आराखड्यास या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. या प्रचार व प्रसिध्दी माध्यम आराखड्यानुसार येणाऱ्या अंदाजित रकमेचा तपशिल सोबत जोडलेल्या **विवरणपत्र “अ”** नुसार राहिल.

२. प्रस्तुत बाबींकरिता होणारा खर्च मागणी क्र. डी-०३, २४०१, (०१) (०३) पीक स्पर्धा (कार्यक्रम), २६, जाहिरात व प्रसिध्दी (२४०१ ०७५३) या लेखाशिर्षातर्गत सन २०२५-२६ मधील मंजूर केलेल्या तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.

३. सन २०२५-२६ मध्ये प्रचार व प्रसिध्दी कार्यक्रम राबविण्यासाठी संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांना कार्यक्रमाचे कार्यान्वयन तसेच संनियंत्रण करण्यासाठी प्राधिकृत करण्यात येत आहे. त्यानुषंगाने विषयांकित देयके संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांच्या कार्यालयाकडे थेट सादर करण्यात यावीत. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी प्रस्तुत कार्यक्रम राबविण्याबाबतचा अहवाल शासनास सादर करावा.

४. प्रस्तुत प्रचार व प्रसिध्दी कार्यक्रम राबविण्यासाठी खर्च करतांना शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णय/आदेश/परिपत्रके यानुसार तसेच वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र.विअप्र-१०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, दि.१७/०४/२०१५ अन्वये निर्गमित नियम पुस्तिका १९७८ मधील तरतूदींचे/अटी व शर्तीचे पालन करून तसेच खरेदी प्रक्रियेबाबत विहित तरतूदींचे व कार्यपद्धतीचे आणि काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२५०६३०११४७५८४६०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अ.न. कुलकर्णी)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति -

- १) मा.मंत्री (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २) मा.मंत्री (फलोत्पादन), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२

- ३) राज्यमंत्री (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ४) मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई-३२
- ५) मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानपरिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई-३२
- ६) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ७) अपर मुख्य सचिव(वित्त), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ८) अपर मुख्य सचिव(नियोजन), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ९) प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- १०) महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ११) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- १२) संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- १३) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
- १४) सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- १५) सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
- १६) महालेखाकार(स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई
- १७) महालेखापाल - १/२(लेखा परिक्षा)/(लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई /नागपूर
- १८) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- १९) वित्त विभाग (कार्या.व्यय-१) (अर्थसंकल्प-१३), मंत्रालय, मुंबई-३२
- २०) कार्यासन अधिकारी, ४-अ, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २१) निवड नस्ती (कार्यासन-३अ)

विवरणपत्र “अ”

शासन निर्णय कृषि व पदुम विभाग क्रमांक- संकीर्ण-२०२५/प्र.क्र.८३/३-अ, दिनांक : ३०.०६.२०२५ चे

सहपत्र

खरीप हंगामाच्या पार्श्वभूमीवर, पंढरपूर आषाढी वारी, २०२५ मध्ये कृषि विभागाच्या विविध योजनांच्या

व्यापक प्रसिध्दीकरिता माध्यम आराखड्याचा तपशील

खरीप हंगामाच्या पार्श्वभूमीवर, पंढरपूर आषाढी वारी, २०२५ मध्ये कृषि विभागाच्या विविध योजनांच्या व्यापक प्रसिध्दीकरिता प्रस्तावित माध्यम आराखडा								
अ.क्र	माध्यम	स्वरूप	तपशील	रक्कम (प्रती नग)	संख्या	एकूण अंदाजीत रक्कम	जीएसटी	एकूण अंदाजीत रक्कम (सर्व करांसहित)
१.	निर्मिती साहित्य (Production of creative)	टिव्हीसी	TVC-६० sec.-As per DAVP rate	७,००,०००	८	५६,००,०००	१०,०८,०००	६६,०८,०००
		जिंगल्स/ स्पाॅट	Audio Jingle (४५ ते ६० sec)	४५,०००	१०	४,५०,०००	८१,०००	५,३१,०००
Total -A						६०,५०,०००	१०,८९,०००	७१,३९,०००
क्र.	Media	मूळ दर , प्रक्रिया	Details	वारंवारिता	संख्या/ दिवस	एकूण अंदाजीत रक्कम	जीएसटी	एकूण अंदाजीत रक्कम (सर्व करांसहित)
बाह्य माध्यमाद्वारे प्रसिध्दी								
१.	बीटिएल कॅम्पेन अॅक्टिव्हिटी/ प्रदर्शन (दोन्ही पालखी मार्गावर दालने उभारणी करणे)	पालखी मार्गावर दालने उभारणी: विहित ई-निविदा/ दरपत्रके प्रक्रियेद्वारे	शासन निर्णय दि.२३.११.२०२३ मधील संस्थांच्या सूचीमधील संस्थांमार्फत विहीत कार्यपद्धतीचे अवलंब करून प्रसिध्दी करणे शक्य होईल. या माध्यमांच्या संस्थेनी निविदेमध्ये नमूद केलेल्या दराने प्रसिध्दी करण्याचे प्रस्तावित, संत तुकाराम व संत ज्ञानेश्वर महाराज पालखी सोहळ्याच्या दोन्ही मार्गावरील प्रत्येकी प्रमुख तीन मुक्कामाच्या ठिकाणी वारी दरम्यान विविध प्रभावी माध्यमे वापरून कृषि विभागाच्या महत्वांच्या योजनांची प्रसिध्दी करणे		प्रत्येकी ३ दिवस असे ६ ठिकाणी	१,०३,००,०००	१८,५४,०००	१,२१,५४,०००
			एका दालनाचा तपशिल: वॉटर प्रुफ तंबू, १०x२० फूट साईज, ५-स्टॅंडी, २ मनुष्यबळ, बॅडींगकरिता पोस्टर्स, बॅनर्स, साईनेजेस, बॅक ड्रॉप, प्रचार सामग्रीची रचना (पुस्तिका), माहिती पत्रके, माहिती बुथ आदी विभागाचे प्रचार व प्रसिध्दी साहित्य लावणे, अशी एकूण ६ दालने, पालखी मुक्काम स्थळावर बॉक्स पिलर ६ नग					
				प्रदर्शन: विहित ई-निविदा/ दरपत्रके प्रक्रियेद्वारे	शासन निर्णय दि.२३.११.२०२३ मधील संस्थांच्या सूचीमधील संस्थांमार्फत विहीत कार्यपद्धतीचे अवलंब करून प्रसिध्दी करणे शक्य होईल. या माध्यमांच्या संस्थेनी निविदेमध्ये नमूद केलेल्या दराने प्रसिध्दी करण्याचे प्रस्तावित, दिनांक ६ जुलै रोजी पंढरपूरच्या जवळपास पुरेशी जागा उपलब्ध असलेल्या ठिकाणी कृषी प्रदर्शनाचे आयोजन प्रदर्शनाचा तपशिल: ३० मिटर X २० मिटर (टीन वॉटरप्रुफ शेड, फ्लोरिंग, रेलिंग, लाईटींग टॉवर, स्टॉल्स, व्हीआयपी लाऊंज (ग्रीन रुम), कॉमन स्क्रीन-२ (७२ इंच), पीए सिस्टम (साऊंड सिस्टम, माईक आदी) सिक्युरिटी, लाईटींग, वीज पुरवठा, मनुष्यबळ, फोटोबुथ (सेल्फी पॉईंट) इत्यादी) विभागाचे प्रचार व प्रसिध्दी साहित्य लावणे, असे एकूण प्रदर्शन		१ प्रदर्शन, दि.३ ते ७ जुलै, २०२५ (५ दिवस)	
			एका दालनाचा तपशिल: आकार ३ मीटर X ३ मीटर, टेबल-१ व खुर्ची- २, अशी एकूण ३०					

			दालने					
		प्रचार व प्रसिध्दी साहित्याचे डिझाईन व छपाई: विहित ई-निविदा/ दरपत्रके प्रक्रियेद्वारे	शासन निर्णय दि.२३.११.२०२३ मधील संस्थांच्या सुचीमधील संस्थांमार्फत विहीत कार्यपद्धतीचे अवलंब करून प्रसिद्धी करणे शक्य होईल.					
			प्रचार व प्रसिद्धी साहित्य: पिशवी (पर्यावरणपूरक कापडाची पिशवी लोगोसह, आकार ८ इंच X १३ इंच, ५ हजार नग), गमछा लोगोसह (२०० नग), बॉक्स कमान मा. मंत्री महोदयांच्या फोटोसह		७ दिवस			
			एलईडी व्हॅन (२ नग)		७ दिवस			
			पथनाट्य (किमान ८ कलाकार) पोर्टेबल पीए सिस्टम (५ ते ७ मिनिटांचा एक कार्यक्रम असे दिवसाला १० कार्यक्रम)		४ दिवस			
			ड्रोनद्वारे ओषध फवारणी प्रात्यक्षिक (अपेक्षित परवानगीच्या अधीन राहून)		७ दिवस			
			Total - B			१,०३,००,०००		१,२१,५४,०००
			Total (A+B)			१,६३,५०,०००		१,९२,९३,०००
१.	शा.नि.दि.१३.०८.२०२१ नुसार रु.५ कोटी इतक्या रकमेपर्यंतच्या प्रसिध्दी आराखड्यासाठी एकूण खर्चाच्या ४% (रु.२० लाख) आणि त्यापेक्षा प्रत्येक वाढीव रकमेसाठी २% (उर्वरित रकमेवर (रु.५ कोटी वजा जाता)) प्रमाणे	शासन निर्णय तरतूदीनुसार	माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाला येणारा कार्यालयीन उपकरणावरील खर्च, सॉफ्टअवेर, तात्पुरता मनुष्यबळावरील खर्च, संशोधन खर्च, वाहतूक खर्च, इतर किरकोळ खर्च			६,५४,०००		६,५४,०००
			Total			१,७०,०४,०००		१,९९,४७,०००
